

Prelekcja dla rodziców

Część 1 - Czym jest krzywdzenie dzieci?

Część 2 - Zapoznanie z Polityką Ochrony Dzieci.

Osoba prowadząca - psycholog Joanna Dziubek

**PSP im. Janusza Korczaka w Gąsawach Rządowych,
18.04.2024 r.**

Część 1

Czym jest krzywdzenie?

Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Krzywdzenie dziecka może przybierać różne formy, z reguły współwystępujące. Wszystkie mają krótko i długoterminowe znaczące konsekwencje dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego dziecka.

PRZEMOC WOBEC DZIECI

**Ze względu na sposoby i formy krzywdzenia,
przemoc wobec dzieci podzielono
na cztery rodzaje:**

- 1. Przemoc fizyczna**
- 2. Przemoc psychiczna**
- 3. Zaniechanie dziecka**
- 4. Wykorzystywanie seksualne**

Przemoc fizyczna

To wszelkiego rodzaju działania wobec dziecka powodujące nieprzypadkowe urazy/stłuczenia, złamania, zasinienia.

Wszystko to co boli –nawet jeśli nie pozostawia śladów.

Z dniem 1 sierpnia 2010 r. wszedł w życie art. 961 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego,
który zakazuje stosowania kar cielesnych

“Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych”.

Zarzuty dla ojca 4-letniej Oliwii. Dziecko jest krytycznym

NOWA TRYBUNA OPOLSKA • WIADOMOŚCI • OPOLE • Pobite niemowlę walczy o życie w opolskim WCM. Ojciec dziecka usłyszał zarzuty i został aresztowany

Mirela Mazurkiewicz 6 maja 2016 AKTUALIZACJA: 6 maja 2016 23:06

9-miesięczny pobity Filip stracił wzrok

nto.pl
ZARZUTAMI

Pobił 3-miesięcznego syna i znęcał się nad starszym. Ojciec z ZARZUTAMI

Pęknięta kość cz

ŁÓDŹ • WIADOMOŚCI • STARGARD • Stargard. Posiniaczony niemowlak trafił do szpitala

niemowlęcia. Are

Stargard. Posiniaczony niemowlak trafił do szpitala

Emilia Chanczewska emilia.chanczewska@polskapress.pl 24 kwietnia 2017 AKTUALIZACJA: 25 kwietnia 2017 12:22

GS24.pl

FAKT24.PL > Zmarło niemowlę pobite przez ojca

pl / wiadomości / polska / MATKA MADZI - ofiara czy dzieciobójczyni? Dlaczego Katarzyna kłamała? ZDJĘCIA

Zmarło niemowlę pobite przez ojca

MATKA MADZI - ofiara czy dzieciobójczyni? Dlaczego kłamała?

DZIENNIK ŁÓDZKI • WIADOMOŚCI • ŁÓDŹ • Pobite niemowlę w Łodzi. 2-miesięczny chłopiec z pękniętą

Pobite niemowlę w Łodzi. 2-miesięczny chłopiec z pękniętą czaszką trafił do szpitala

jw 11 kwietnia 2017 AKTUALIZACJA: 22 kwietnia 2017 11:04

Dziennik Łódź

5-latka pobita przez ojca. Mężczyzna był kompletnie pijany

2017.03.07, 10:17

Tweetnij

G+

Lubię to! 0

Tweetnij

G+

nk Fajne! 0

ŁÓDŹ • WIADOMOŚCI • POZNAŃ • Skatowane dziecko trafiło do szpitala - ojciec do aresztu

Skatowane dziecko trafiło do szpitala - ojciec do aresztu

Przemoc fizyczna

Z badań (2018r.) Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wynika, że niemal połowa dorosłych Polaków (48 proc.) uważa, że za karę można uderzyć dziecko.

26% polskich rodziców przyznaje, że zdarzyło się im stosować kary cielesne.

Są to przede wszystkim klapsy oraz bicie ręką.

Większość rodziców stosujących kary fizyczne twierdzi, że czyni to z powodu utraty panowania nad sobą (56%) lub bezradności i bezsilności (36%).

Co zamiast klapsa? - <https://youtu.be/B5DhGuWRJeY?feature=shared>

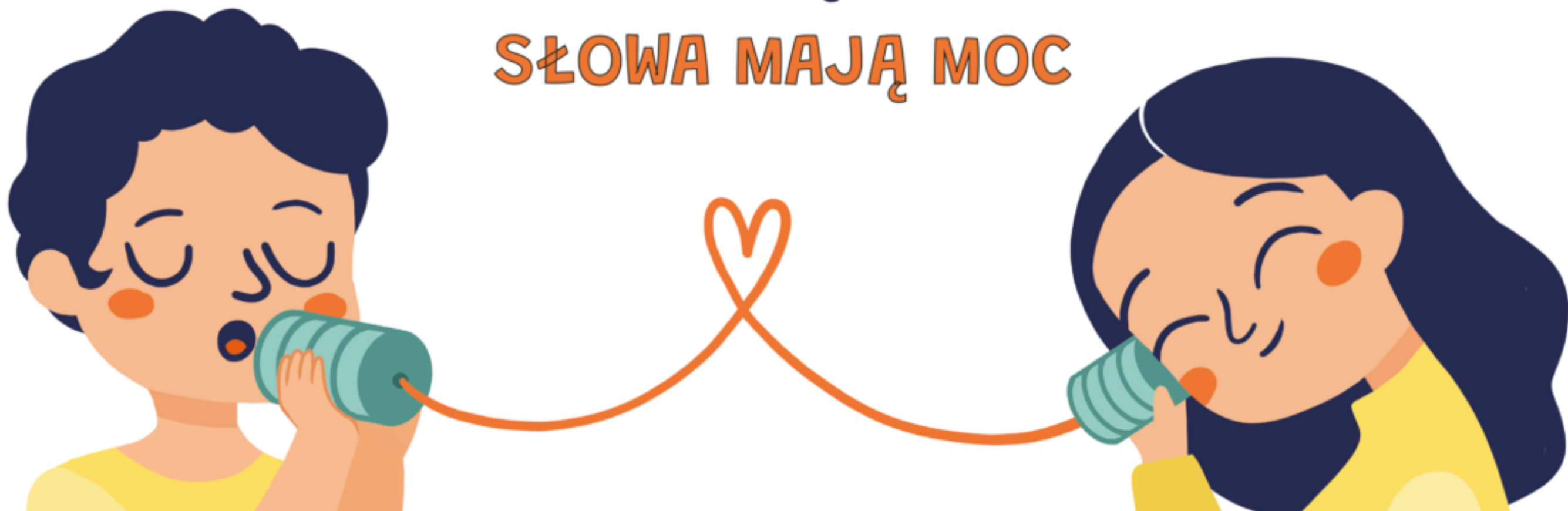
Przemoc psychiczna, emocjonalna

To powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości. To również wymagania i oczekiwania wobec dziecka, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Formy przemocy psychicznej:

- poniżanie, ośmieszanie,
- świadome lub nie odrzucanie emocjonalne dziecka,
- agresja słowna,
- zastraszanie dziecka,
- manipulowanie dzieckiem (najczęściej w sytuacji rozstania rodziców)
- wywoływanie poczucia winy
- nadopiekuńczość

SŁOWA MOGĄ WSPIERAĆ
SŁOWA MOGĄ RANIĆ
SŁOWA MOGĄ ZBLIŻAĆ
SŁOWA MOGĄ ODDALAĆ
SŁOWA MOGĄ POCIESZYĆ
SŁOWA MOGĄ OBRAŻAĆ
SŁOWA MAJĄ MOC

Zaniedbywanie

To niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna; nie zapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa.

Może przybierać następujące formy:

- **zaniedbywanie fizyczne,**
- **zaniedbywanie żywieniowe,**
- **zaniedbywanie zdrowotne,**
- **zaniedbywanie edukacji dziecka,**
- **brak wystarczającej opieki i troski o dziecko,**
- **zaniedbywanie emocjonalne**

Niska świadomość, wyrządzanej dziecku krzywdy, wynika również z faktu, że skutki przemocy psychicznej oraz zaniedbywania emocjonalnego potrafią zbierać żniwo dopiero po wielu latach, dotyczyć dorosłego człowieka, którego pewność siebie, stabilność emocjonalna i poczucie własnej wartości zostały ograniczone lub odebrane w bardzo młodym wieku.

Nielot czy orzeł? - <https://youtu.be/0Gj9SC75edk?feature=shared>

NIELOT?

KIEDYŚ TWOJE DZIECKO
ROZWINIE SKRZYDŁA.

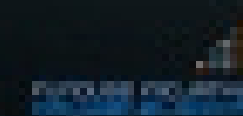
ORZEŁ?

OD CIEBIE ZALEŻY
CZY BĘDZIE LATAĆ.

BĄDŹ ŚWIADOMYM RODZICEM

www.rodziceprzyszlosci.pl

 FUNDACJA
RODZICE PRZYSZŁOŚCI

 FUNDACJA
RODZICE PRZYSZŁOŚCI

Wykorzystywanie seksualne

To włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. W polskim prawie jako ofiarę wykorzystywania seksualnego określa się dziecko poniżej 15 roku życia.

Do przemocy seksualnej zaliczamy: gwałt; pedofilię; kazirodztwo.

Dziecko świadek przemocy = ofiara przemocy

Wpływ przemocy w rodzinie na dziecko może być bezpośredni – wskutek zagrożenia agresją dorosłego, a także **bardziej pośredni – poprzez bycie świadkiem przemocy.**

Dzieci mogą nie widzieć awantur i bicia matki, ale słyszą np. płacz, wyzwiska. Widzą skutki przemocy: zdemolowane mieszkanie, ślady krwi, siniaki, policjantów w domu.

Czują atmosferę napięcia w rodzinie, lęk i obawy, kiedy sprawca przemocy wraca do domu.

Bycie świadkiem przemocy jest silnym urazem psychicznym, który wzrasta, jeżeli dzieci są nie tylko świadkami przemocy ale i jej ofiarami.

Podsumowanie części 1

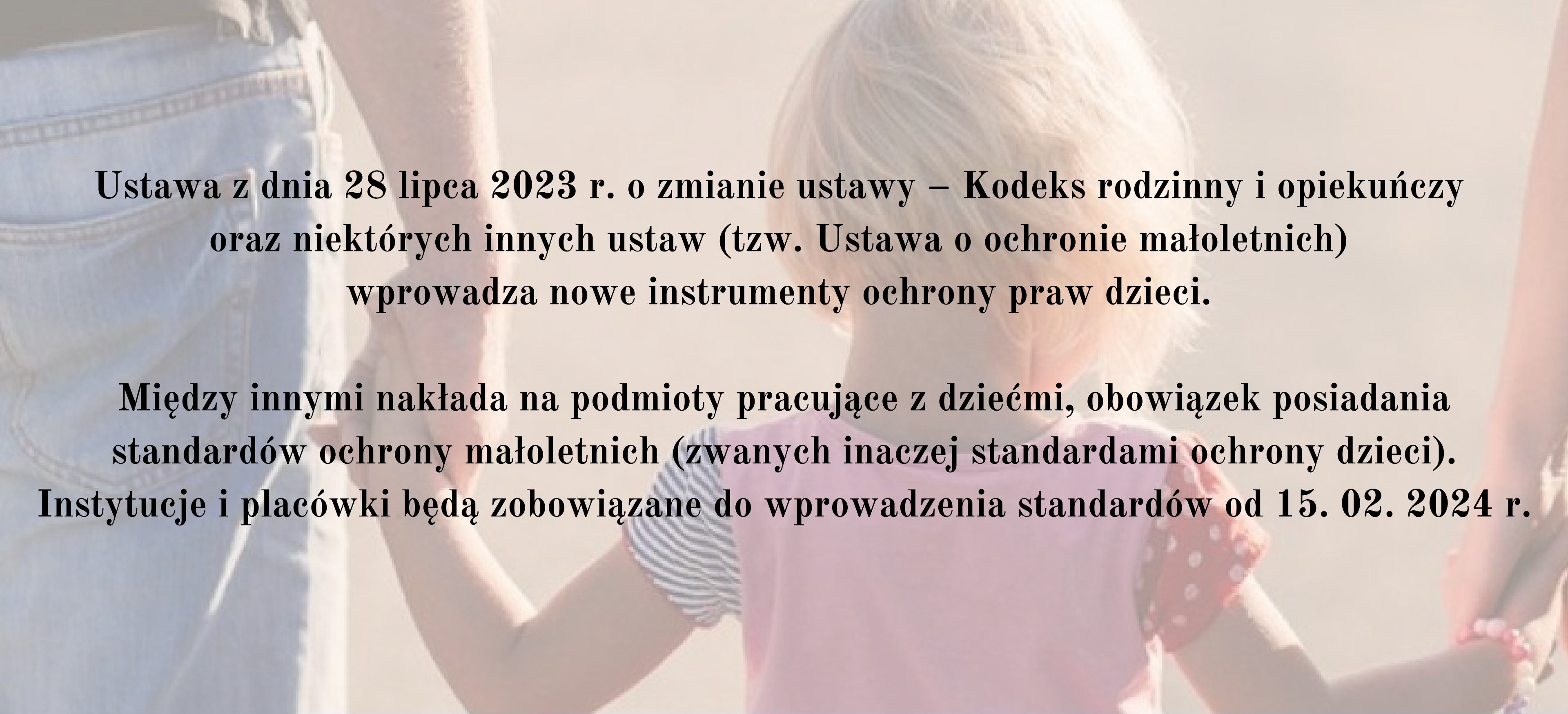
Przemoc, której doświadcza dziecko, w sposób bezpośredni czy pośredni, w bardzo niekorzystny, czy wręcz tragiczny sposób może wpłynąć na jego dalsze życie. Potencjał z jakim dziecko przychodzi na świat może zostać zniszczony, a zaburzenia i zakłócenia w zdrowiu i rozwoju fizycznym oraz psychicznym mogą być nieodwracalne.

Część 2

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tzw. Ustawa o ochronie małoletnich) wprowadza nowe instrumenty ochrony praw dzieci.

Między innymi nakłada na podmioty pracujące z dziećmi, obowiązek posiadania standardów ochrony małoletnich (zwanym inaczej standardami ochrony dzieci). Instytucje i placówki będą zobowiązane do wprowadzenia standardów od 15. 02. 2024 r.

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

Co to są standardy ochrony dzieci?

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w szkołach i innych placówkach gdzie przebywają dzieci.

W placówce, która spełnia standardy ochrony dzieci:

- nie pracują osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu dziecka,
- wszyscy pracownicy wiedzą, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dziecka oraz jak podejmować interwencję w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy,
- wszystkie dzieci dowiadują się, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami - w realnym świecie oraz w Internecie,
- wszystkie dzieci mają stały dostęp do informacji, gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach życiowych,
- rodzice wiedzą, jak wychowywać dziecko bez przemocy.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Szkoła opracowała i wprowadziła w życie Politykę Ochrony Dzieci przed krzywdzeniem.

- Polityka dotyczy całego personelu.
- Polityka ochrony dzieci jasno i kompleksowo określa:

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.
2. Zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko i dziecko - dziecko.
3. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych.
4. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.
5. Sposoby reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia - szkoła wypracowała procedury, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa. Jasne wytyczne wspierają uważność na dobrostan dziecka i zmniejszają ryzyko wynikające z sytuacji, w której niezgłoszenie niepokojących sygnałów może doprowadzić do dalszego krzywdzenia dziecka.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Podejrzewasz, że dziecko

doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie**

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997.

jest pokrzywdzone **innymi typami przestępstw**

- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

doświadcza **zaniedbania** lub **rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo** (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

doświadcza **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej;
- równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

- Polityka jest opublikowana i promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci.
- Placówka dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci.
- W placówce wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Strona internetowa szkoły:

- <https://pspgasawy.pl/cms/standardy-o>

Pomoc dziecku krzywdzonemu

- Dzieci krzywdzone rzadko ujawniają doświadczenia przemocy mówiąc o tym wprost
- O tym, że coś złego dzieje się w ich życiu mogą nas informować pewne sygnały, widoczne w funkcjonowaniu takiego dziecka.
- **Dzieci nie mogą same składać zawiadomień o przestępstwie. Ten obowiązek spoczywa na rodzicach, opiekunach lub innych osobach stykających się z dziećmi, np. sąsiedzi, nauczyciele, pedagodzy, pielęgniarki szkolne.**

Akty prawne

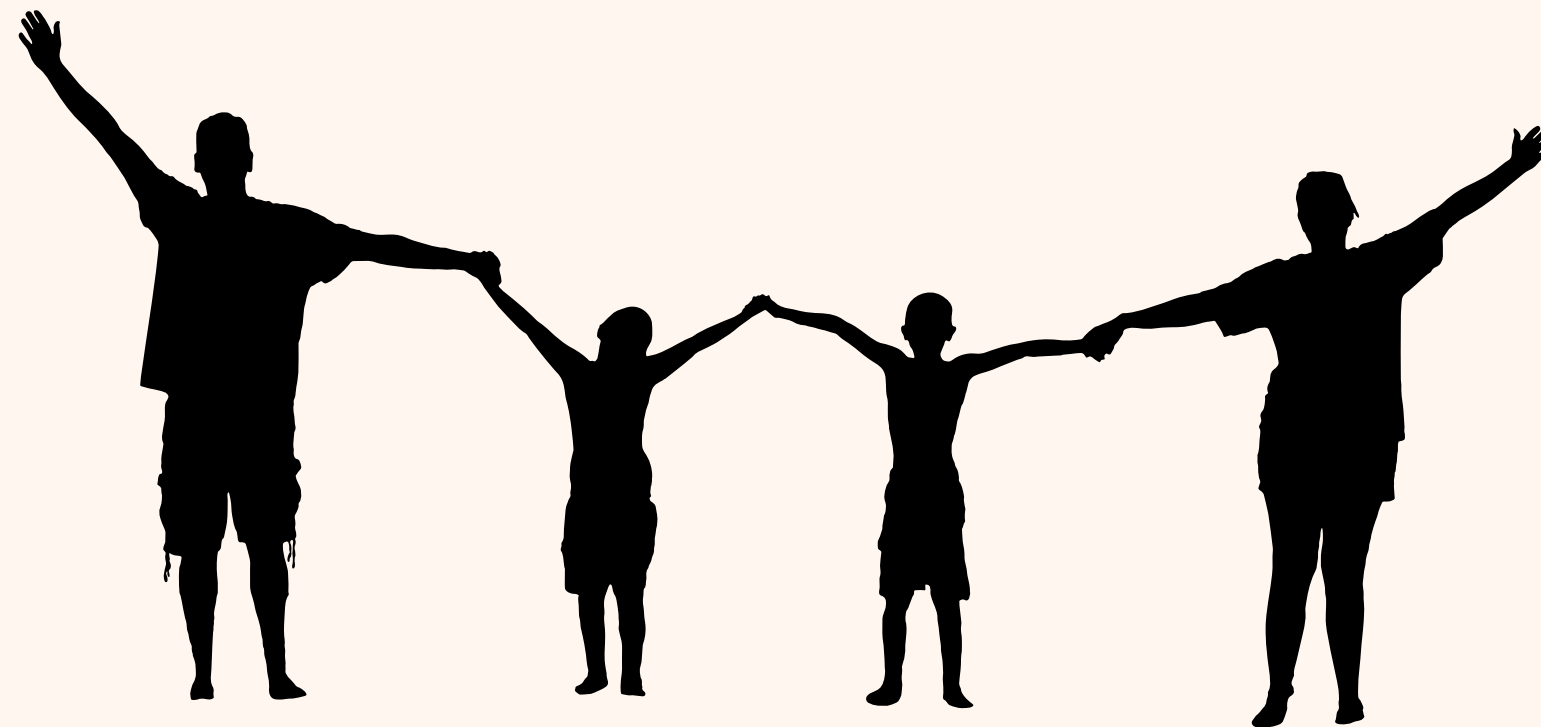
- **Art. 304 § 1 Kodeksu postępowania karnego, mówi, że każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Jest to moralny obowiązek każdego praworządnego obywatela. Tak więc jeśli przypuszczamy, że w jakiejś rodzinie jedna osoba znęca się nad drugą lub pozostałymi członkami rodziny, powinniśmy fakt ten zgłosić policji lub prokuratorowi.**
- **A zgodnie z art.12.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora. Jest to obowiązek służbowy.**

Rola świadka/świadków

- Osoba, która pozyskuje wiedzę o jakimś czynie, nie musi wcielać się w rolę śledczego i sprawdzać okoliczności faktycznych, zbierać dowodów.
- **Nie musimy udowadniać służbom, że doszło do przestępstwa.**
- Zawiadamiając o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, działa się zgodnie z prawem i nie przesądza się o tym, czy krzywda dziecka była intencjonalna czy nie.
- Przeprowadzenie czynności dochodzeniowych i zweryfikowanie dowodów stoi po stronie służb.
- **Interwencja jest procesem, który ma doprowadzić do zmiany sytuacji dziecka i zatrzymać krzywdzenie.**
- Niepodjęcie interwencji nie poprawi sytuacji dziecka: brak działania może ją wręcz pogorszyć.
- Dla dziecka doświadczającego krzywdy, to że inna osoba zauważyła jego sytuację i zareagowała, już jest wsparciem.

Bibliografia:

1. M. Mundant, „Przemoc wobec dzieci [...]”, materiały ze szkolenia.
2. K. Katana, A. Krawczak, U. Kubicka-Kraszyńska, K. Roguszevska, M. Skierkowska, A. Sotomska, *Standardy Ochrony Dzieci w żłobkach i placówkach oświatowych*, Fundacja Dajmy Dzieciom Siłę.
3. Fundacja Rodzice Przyszłości - kampania społeczna *“Kiedys Twoje dziecko rozwinie skrzydła. Od Ciebie zależy czy będzie latać!”*
4. Fundacja Dajmy Dzieciom Siłę *“Co zamiast klapsa”*

Dziękuję za uwagę!

Psycholog

Joanna Dziubek

